

Rapsmästaren 2020

Gödsling och pH i fokus

Våren i Rapsmästartävlingen startade med avbrott för tidiga gödningsgivor på grund av regn och sedan sju veckor utan regn. Det och hur deltagarna startade i höstas präglar tävlingen så här långt.

TEXT & FOTO **ANDERS FÄLLMAN**

Nils-Gustav Nilsson, ordförande i föreningen Södra Sveriges Frö & Oljeväxtodlare.

V i kommenterade i Lantmannen nummer 12/2019 fyra tävlingsled och nu återkommer vi med tankar runt samma led. Henke Claesons och Cortevas led är en tävling i tävlingen som är intressant att följa.

Nils-Gustav Nilsson, ordförande i Södra Sveriges Frö & Oljeväxtodlare, beklagar att covid-19 omöjliggjorde genomförandet av Rapsdagen på Egonsborg nära Trelleborg. Gården är värdgård för Rapsmästartävlingen, som är mycket intressant. Med ett bra helhetsintryck och med balanserade åtgärder i höstas som bäddade för kanonskördar.

– Sedan kom torrperioden efter vecka elva som innebär att gödslingen kan få en avgörande betydelse i tävlingen, resonerar Nils-Gustav Nilsson.

Efter en höst och mild vinter med regelbunden nederbörd kom en vändning och tävlingsfältet bara fick några droppar regn mellan den 12 mars och månadsskiftet april/maj, då det kom 18 millimeter under tre dygn. Grödan led inte mycket av vattenbrist eftersom bara en decimeter i ytan blev torr.

Frågan är i vilken utsträckning rötterna kom åt lagda värgivor. Och, kanske mest av allt, hur beroende olika tävlingsled var av en omedelbar effekt av värgödslingen, beroende på hur de gödslades i höstas. Det skiljer nämligen en del mellan de 40 tävlingsleden.

I RAPSMÄSTARTÄVLINGEN för fyra år sedan var 50 kilo N på hösten som NPK lagom och 100 kilo N blev för mycket. I årets tävling var inte 100 kilo N på hösten för mycket efter 9 ton maltkorn som lämnade lite kväve kvar. En nederbördsrik vinterperiod fram till 13 dagar in i mars bidrog med kväveförluster.

Deltagarna som matchade kvävegivan med P, K, S och mikronäring i höstas för att täcka alla behov och kompensera för fältets höga pH byggde förmodligen robustare plantor, tankade med näring. Dessa påverkades antagligen mindre av all nederbörd under vintern och den torra perioden i april och det kan få stor betydelse i tävlingen. Bra beståndsutveckling på hösten har visat sig ge ett lägre kvävebehov på våren för att uppnå samma skörd.

I BÖRJAN AV APRIL kunde man se ett mönster i tävlingen som var en kombination av sort, utsädesmängd, gödsling på hösten och i viss mån hur tidigt man fick ut sin första värgiva.

De som kom ut med gödsel vecka 10 tenderade att ha grönnare bestånd än de som kom ut vecka 12, efter regn. Givor som lades vecka 13 eller senare i mars hamnade på en torr yta.

De 18 millimeter regn som kom i månadsskiftet april/maj, då tävlingsleden hade blommat i två veckor och var nära full blom, var tillräckligt för att fukta upp hela det torra ytlaget och göra all lagd gödsel tillgänglig. Den 2 maj finns ingen nederbörd över tävlingsfältet på tiodygnsprognosen.

Tävlingen är oviss och jämn men

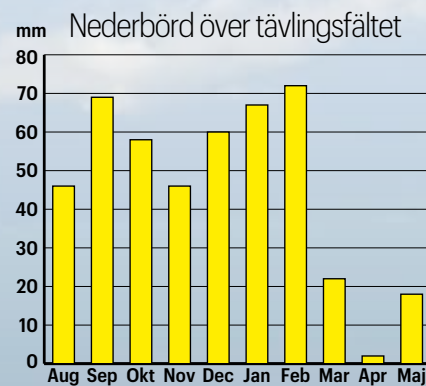

Lantmannen nr 12/2019.

några tävlingsled, med ett plantantal runt 40 och en offensiv strategi i växtnäringstillförseln på hösten som passar säsongen och platsen, såg svårslagna ut i början av april. Höstrapsen har ett kortare fönster för sitt stora kväveupptag jämfört med spannmål.

YARA OCH VÄDERSTAD genomför en jämförelse av utsädesmängder och Yara Mila Raps och Sulfan i olika givor och tidpunkter i ett demo intill tävlingen. Demot är precisionssätt med en Tempomaskin och man avser att tröska demot.

– Vi ser tydliga skillnader av gödslingen i höstas till förmån för YMR jämfört med Sulfan. Vi såg även att vår gödslingen den 17 mars, i början av perioden utan regn, verkar ha gett viss effekt, berättar Carl-Magnus Olsson, Yara.

22 mm i mars kom fram till den 13 och 18 mm i maj kom 1-2 maj.

Rapsmästaren 2020

- » Odling av höstraps med fria åtgärder (max 12 stycken).
- » Skörden kommer att delas upp i två tidpunkter.
- » Vinnare: Den som tar den högsta råfettsskörden.
- » Utom tävling kommer en nettjämförelse att göras.
- » Genomförs som parcellförsök med 4 upprepningar.
- » 40 deltagare/lag deltar.
- » Arrangör: Södra Sveriges Frö- & Oljeväxtodlare, SFO.
- » Genomförs på Egonsborgs Gård utanför Trelleborg
- » Jordart: Måttligt mullhaltig lättlera (15 % ler), pH runt 8 och relativt lågt innehåll av P och K.

Lag 100 år i södra Sverige

16 OKTOBER
Utsädesmängden 30 grobara av sorten DK Exsteel tillhör de lägsta i tävlingen. Vissa menar att det är för få i denna tävling men laget anser att det räcker om man får jobba med 20 etablerade.

5 APRIL
Laget har genomfört en balanserad gödsling på hösten och kom ut redan vecka 10 med gödsel. Utöver det har man gjort milda tillväxtregleringar, en på hösten och en på våren.

Lag NPZ (Tyskland)

16 OKTOBER
50 grobara av sorten Kicker. Ett av de sämst utvecklade bestånden i oktober. Man lade ingen gödsel vid sådd men 68 kilo N fördelat på två givor, en i september och en i oktober.

5 APRIL
Beståndet har inte kommit i kapp. Totalgivan kväve är i nivå med många andra men värgödslingen startade också sent, vecka 12. Gödslingens tyngdpunkt ligger på kväve och svavel.

Lag Henke Claeson

16 OKTOBER
38 grobara av sorten PT 275. En tävling i tävlingen, den mot Corteva. Samma sort, samma utsädesmängd. Det är gödslingen och den milda tillväxtregleringen på hösten skiljer leden åt på ett intressant sätt i oktober.

5 APRIL
Kom inte ut med gödning på våren förrän vecka 12, då med KS. Hade den gödslingen gjorts vecka 10 hade rapsen varit betydligt grönnare i början av april.

Lag Corteva

16 OKTOBER
40 grobara av sorten PT 275. En tävling i tävlingen, den mot Henke Claeson. Samma sort och utsädesmängd. Att beståndet är ljusare beror antagligen på gödslingen, ogräsbekämpningen och att ledet inte tillväxtreglerades på hösten.

5 APRIL
Ledet är offensivt gödslat med kväve och 100 kilo P20 vecka 10 som utstickande åtgärd. Men det är ändå den tuffa tillväxtregleringen med 1 liter Caryx i slutet av mars som har gett ledets karaktär, kompakt och mörkgrönt.